

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szélesítésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy óra	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 228. szám.

Péntek, október 7.

A vármegye közállapota.

— Az alispán jelentése az őszi közgyűléshez. —

(Befejező közlemény.)

— október 7.

II.

Ezután áttér a jelentés a vármegye állategészségügyi viszonyaira s konstatálja, hogy a vármegye állategészségügyi állapota az említett időszakban kedvezőtlen volt. Egyes ragadós betegségek mint a takonykór és a lépfene nagyobb arányokban lépett fel. A takonykór nagyobb arányokat öltött azáltal, hogy ez alkalommal a betegség egyes nagyobb gazdák istállójába, vagy uradalomba lett behurcolva, ahol amidőn a betegséget észrevették, már tömeges fertőzés történt. A lépfene pedig azáltal öltött nagyobb arányokat, hogy az idei nagyobb esőzések után a legelőkön mocsaras, víz-állásos helyek keletkeztek, ahol tudvalevőleg a betegség fertőző anyaga jól tenyészik. Ezekon kívül még a sertésvész fordult elő gyakrabban, bár az elhullások száma kisebb mint a múlt évi hasonló időszakokban. Ezzel szemben azonban a többi ragadós betegség lényegesebb pusztítást nem okozott, így a rühkór összesen 9 községben 10 lovon, sertésorbánc 9 községben 37 sertésen, veszettség 9 községben 9 kutyán és 1 macskán lett megállapítva. A veszettségnek kiirtása tekintetében határozott javulás észlelhető, így csak a múlt évihez hasonlítva is a megbetegedések száma felére esett le, de három év előttinek csak egy tized részét teszi ki.

Az állandó jellegű állategészségügyi intézmények végrehajtása körül a vásárterek szabályos berendezése, a vágóhidak

létesítése és a husvizsgálók kiképzetése tekintetében állanak fel kívánalmak. Így egyes községekben a vásárterek még most sincsenek oly módon berendezve, hogy az ide felhajtott állatok vizsgálata kifogástalanul volna mondható. A közbúváhidak egyes nagyobb községekben, így Nagybecskerek, Nagykikinda r. t. városokban, továbbá Nagyszentmiklós, Törökbecse, Módos, Zombolya, Perjámos községekben oly állapotban vannak, hogy ezen helyeken feltétlenül szükséges új közbúváhidat építeni, mivel ezen községekben közfogyasztásra oly sok állatot vágnak le, hogy azokat a közbúváhidakon helyszüke és célszerűtlen beosztás miatt levágni nem lehetséges. A távol fekvő husiparosoknak lakásán pedig az ellenőrzés úgy szólva lehetetlen, azért fent nevezett községek új közbúváhid építésére részben általam utasítva, részben a törvényhatósági állatorvos által felszólítva lettek.

A földmivelésügyi miniszter urnak 1908. évi 54300. sz. rendelete értelmében minden kis- és nagyközség, ahol a husvizsgáló teendőket nem állatorvos vagy emberorvos látja el, szegődményes minőségben képesített husvizsgálót alkalmazni köteles. Legtöbb község e tekintetben ezen kötelezettségének már is eleget tett, de vannak még kisebb községek, ahol e tekintetben az egyes községek kötelezettségüknek még nem feleltek meg. Azért ezen községek ismételt utasítva lettek, hogy ez irányban sürgősen feleljenek meg.

A vármegyei utügyeket illetőleg jelenti az alispán, hogy az elmúlt időszak alatt a törvényhatósági uthálózat állapotában vál-

tozás nem állott elő. A törvényhatósági uthálózat kiépített és rendszeresen fentartott szakaszainak hossza 456.309 km. a kiépítetlen szakaszoké pedig 190.158 km. A hengerelt utszakaszok kifogástalanok, a kavicsoltak jó, a kiépítetlenek pedig minden időben járható állapotban voltak. A beruházási hitel terhére folyamatban lévő utépítkezéseknél a nagybecskerek—nagykikinda—perjámosi trvh közút 19-00-29-00. és az ittvárnok—basahidi trvh. közút 1-314—8-00 km. szakaszain köszállítás, a basahid—törökbecsei trvh. közút 7—18. km. szakaszain, a nagybecskerek—nagykikinda—perjámosi trvh. közút 10—15. km. és 37-4—44-079. km. szakaszain s a valkány—zentai trvh. közút 9-450—19-316. km. és a módos—ujpécsi trvh. közút 62-00—72-4. szakaszain kövezés és hengerlés folyt. A lefolyt időszak alatt inségmunkálatok nem voltak.

A vármegye tisztikarában előfordult változások, továbbá a pótdó felsorolása után az előfordult munkásmozgalmakról szól az alispáni jelentés s ezekről a következőket jelenti:

a) A bánlaki járásban a sok eső és viharos időjárás következtében a buza sok helyen megdől, ami nagyban megneghezítette az aratást. Ennek következtében az aratás megindulásakor több uradalomban az aratómunkások megtagadták a szerződés szerinti munka teljesítését, így a gróf Karátsonyi-féle bánlaki hitbizományi és Ráros-pusztai gazdaságában 40 pár aratómunkás, továbbá a Somló-féle dolácsi bér gazdaságban és Pusztá-Abbázia bér gazdaságban is kiütött a sztrájk; a munka-

A „TORONTÁL” tárcája.

A jóvátétel.

Az ember kinyújtózt szűk fekhelyén és kezdett magához jönni. Mentő törekvésemnek ez az eredménye bizonyos fokú örömet okozott nekem. Az igazgató s a fogházörök tisztelettel néztek rám, hogy megmentettem nekik egy halálra ítéltet, aki a büntetés utolsó napjaiban fölakasztotta magát.

Ez egyre elevenebb lett.

— Jobban érzi magát? — kérdezte az igazgató.

Az ember szemei végigfutottak rajtunk s az én nyitott táskámon állottak meg, amelyben a különféle orvosi szerek és eszközök voltak. Lassan megértette a kérdést s rekedten szólt:

— Köszönöm a szíveséget! Ez volt az első eset életemben, hogy valaki jót tett nekem. Ez egyszer jól jártam vele.

Az igazgatónak egy mozdulatából azt hitte, hogy ellent akar mondani s gyorsan folytatta:

— Igen, első ízben!... Legalább azóta, hogy nevémet tudom. Soha egyebet én nem kaptam, csak bajt. Én ugyan hitvány fickó vagyok, az biztos. A szüleim tisztességesek voltak, én becsületlenítettem meg őket. Óh, sajnálni valók! De csakugyan nehéz megérteni, hogy ha egy gyermek gyöngén jön a világra, akkor a legnagyobb gonddal apólják és mindent megtesznek hogy mogerősödjék. De ha lelki, erkölcsi gyöngesége van, senki sem tudja gyógyítani. Később is a testi bajok számára van kórház számtalan és

tudós orvos elég, de a lelki bajnak a tömlőc a gyógyítója. Ez vitt engem, az üldözés, büntetés, szakadatlan hajsza, a legelső pajkosságtól oda, ahol vagyok. Ön, ön fejezi be az egészet.

Az igazgató, hogy megőrizze a méltóságot e nyomorult fölött, szomorúan elmosolyodott. De amint szólni akart volna, az ember újra megelőzte.

— Óh, igen, igen! Ha ön az elébb engem levéttetett, az nem én értem volt, de nem ám! Tudom én jól!

— Önnek meg kellene köszönnie, — mondtam kissé kényelmetlenül.

Megrántottam a vállát. Egy ór gépiesen megzörgette a kulcsait, a zaj gyötörte az embert s rákiáltott:

— Hagyd a kulcsokat, te!

Aztán hevesen, szinte elmosolyodva a gyorsan felgyült gondolatok alatt, így folytatta:

— Na hát, hova jutottam én? Elkövettem egy vétket. Az önök bírósága méltónak ítélte a halálra és önök levágnak a kötélről. Nem értem tették ezt, hanem a törvényért. És önök itt udvariasan beszélnek velem, az örök szépen segítettek az ágyra. És nekem most szíves hangon köszönetet kellene mondanom. És nemsokára itt az óra, amikor önök szépen megfogják a karomat s elvezetnek valahová, ahogy a fogorvoshoz szokták vinni a gyereket „gyerünk his barátom, csak bátorság!” Nevetséges, még egy cigarettét, egy pohár bort sem sajnálnak tőlem. Miért nem egy asszonyt is? És közben reszketnek a bőrük alatt. A borzalomtól majd eláll a szavuk, míg csak le nem esik a kés. És utána hetekig nem tudnak aludni az ijedségtől. És én mindentől meg akar-

tam kimélni önöket s ahelyett, hogy köszönetet mondanának, tőlem várják azt, amiért levágtak a kötélről. Valójában nagy hülyék önök.

Az ember felém fordult. Kezdetől fogva láttam, hogy rám néz legtöbbet s eddigi beszédei is mintha hozzám lett volna intézve:

— Mit, ez az ő mesterségük. De te, orvos! Mit keresel te köztük? Mi bajod nekem azzal, hogy én fel vagyok-e akasztva vagy lefejezve? Ezeknek még van tán menségük, meg akarják a lelket menteni, de te tudós vagy, te nem hiszel a lélekben! Piszok doktor!

Visszavetette magát a fekhelyére. A direktor mosolyogva mondta el nézeteit a fecsegésről. Az örök egyenként elmentek s a szemükből látszott, hogy nagy tisztelettel hallották a sok igaz szót. Bennem borzalom ébredt és valóban igazat adtam az embernek. Szégyeltem magamat és szerettem volna jóvá tenni, amit tettem. Szánalom fogott el, mikor elgondoltam, hogy ugy sincs egyéb hátra számára csak a halál és én szaporítottam meg a kínjait egy csomó rettenetes szenvedéssel.

Csak egy gondolatom volt, jóvátenni helyrehozni, amit hibáztam, ha lehetséges. A táskám ott volt kinyitva, letéve az ágy mellé, ránéztem s egy kis üvegcskére esett a pillantásom, amelyben rettenetes méreg volt. Hirtelen ránéztem az emberre s másoknak észrevétel nélkül rámutattam az üvegre, aztán elfordultam.

Mikor visszatértem, hogy a táskát fölvegyem, az üveg nem volt benne.

Estére az ember halva volt. És én sohasem éreztem becsületesebb megkönnyebbülést, mint akkor.

Jean Reibrach.

Mesés olcsó árak!

Eredeti modellek tavaszi felöltőkben is.

Mesés olcsó árak!

Nagyságos asszony!

828—2.2

Szörmevel bélelt
utibundák.Október hó 8. és 9-én még eddig Becskereken nem
létező női és leány felöltöket vehet a vásártér elején.Szörme és Sealskin
plüsch különlegességek.

adók panaszára a főszolgabíró a szerződést megtagadó munkások ellen a kihágási eljárást folytatta és miután a munkaadók a dőlt buzára való tekintettel a munkabéret méltányosan emelték, a sztrájk megszűnt és az aratás zavartalanul folyt le.

b) A csenei járásban a szocialisztikus mozgalmak szűnőfélben vannak. Négyülés és felvonulás Gyertyámos és Nagyjécsa községekben tartott május 1-én.

c) A nagyszentmiklósi járásban folyó évi június hó 8-án San Markó hercegné szanádi uradalmában a repce aratás alkalmával sztrájk ütött ki. A beszerződött 26 munkás közül 13 30—30 napra íteltetett jogerősen, kik büntetésükből 15 napot leültek, további büntetésük elszenvedése az aratás és cséplés befejezése utáni időre halasztatott a munkaadó kérelmére.

d) A zombolyai járásban, Zombolyán sztrájkoltak a nyomdászsegédek május hó 28-ától június 4-ig, munkabéremelést kívánva; ezt el is érték, mert személyenként kivétel nélkül heti munkabérüket 2 koronával emelték.

e) Nagybecskerekén a nyomdászsegédek sztrájkoltak 1910. június hó 1-től 1910. június hó 18-ig. Ezen sztrájk azonban békeltetés után megszűnt és valamennyi sztrájkoló ismét munkába állott.

f) Nagyikinda városában a mult felév alatt sztrájkmozgalmak a város négy nyomdájában fordultak elő, ahol a folyó évi május hó 30-án 16 nyomdászsegéd sztrájkba lépett úgy, hogy a sztrájk teljes üzembeszüntetést idézett elő. A sztrájk oka béremelés és munkaidő leszállításból álló követelés volt. A munkások ugyanis az eddigi heti 20 korona munkabérnek 24 koronára való felemelését és az eddigi 9 órai napi munkaidőnek 8 és fél órára való leszállítását kívánták. A munkaadók a követeléseket egészben teljesítették, úgy, hogy a sztrájk folyó évi június hó 13-án mind a négy nyomdában megszűnt.

Végül a kivándorlási mozgalomról számol be az alispán s előadja, hogy az elmúlt időszakban a kivándorlási mozgalom a vármegye területén szintén nem szünetelt, a kivándorlók száma meglehetősen nagy és a visszavándorlók számát minden hónapban jóval felülmuta.

A kivándorlás és visszavándorlás arányszámait 1910-ik évi január hóval kezdődőleg kimutatva, a következőkben közli az alispáni jelentés:

Kivándorolt január hóban 398, febr. hóban 750, márciusban 826, áprilisban 522, májusban 368, júniusban 248, júliusban 220 augusztusban 263 egyén. Visszavándorolt január hóban 126, februárban 161, márciusban 155, áprilisban 125, májusban 130, júniusban 146, júliusban 137, augusztusban 211 egyén, vagyis összesen kivándorolt augusztus végéig 3596, visszavándorolt 1191 ember.

Tájékoztató.

Október 8., 9. Nagybecskereki országos vásár.
Október 9. Tiszti szék.
Október 9. Lóverseny.
Október 10. A torontáli nemzeti munkapárt gyűlése.
Október 10. Őszi rendes közgyűlés.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése

Október 7.

Barométer súlyedő, délután 1:33 órakor: 762.0 mm.
Hőmérséklet: maximum 21.5 C, minimum 12.0 C. Csapadék: 0.6. Felhőzet: Cu—St. 1. Szélirány és erősség: E. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Hűvös. Szárak.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

HIREK.

— **A torontáli kitüntetések.** A király 80-ik születésnapja alkalmából tudvalevőleg érdemrendekkel tüntette ki a jótékony terén szerzett érdemeik elismerésül Rónay Ceciliát, Steinitzer Gézanét és Szávits Sándort. Mint értesülünk, a kitüntetéseket dr. Dellimanic Lajos főispán legközelebb fogja ünnepélyesen átnyújtani a kitüntetetteknek.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választmánya ma délután fél 4 órakor dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői őszi közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítették elő.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. kereskedelmi miniszter a Nagyörszön létesített „Nagyörszi iparegylet” alapszabályait az 1910. évi 52.735. sz. a. kelt rendeletével az 1884. évi XVII. t. c. 150. § alapján jóváhagyta.

— **A jótékony négyesület köréből.** A nagybecskereki jótékony négyesület választmánya tegnap ülést tartott, melyen megjelentek: Steinitzer Gézané elnök, dr. Mihálovits Ödönné alelnök, Beller Istvánné, Bielek Antalné, dr. Dellimanic Lajosné, Diensztl Emilia, dr. Dukesz Józsefné, özv. Filkovicz Pálné, Hesse Edéné, Jemrics Istvánné, Menezs Lipótné, dr. Mangold Samuné, Maurer Gyuláné, Müller Józsefné, dr. Vinczevidy Ernóné, és özv. Zolkievics Leoné, választmányi tagok, Szávics Sándor pénztárnok és Streitmann Antal jegyző. Dr. Mihálovics Ödönné alelnök az ülést megnyitván, lelkes szavakban üdvözli az egylet elnökét, Steinitzer Gézanét és az egylet pénztárnokát, Szávics Sándort legmagasabb kitüntetésük alkalmából. Steinitzer Gézanét és Szávics Sándort a választmány meleg óvációjában részesítette s kitüntetésük fölött érzett örömet jegyzőkönyvileg fogja megörökíteni. A folyó ügyek elintézése után a szegények között 445 koronát osztottak ki.

— **A rendezett tanácsú városok közgyűlése.** Hausladen Mátyás városi főszámvivő és Halmos József tanácsnok ma reggel Szombathelyre utaztak a rendezett tanácsú városok polgármestereinek közgyűlésére, amelyen Nagybecskerek városát képviselik.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Weitzsch József városi ügyvezető orvos most terjesztette be a városnak szeptember hóról szóló egészségügyi jelentését, melynek fontosabb adatai a következők: Az elmúlt hónapban 51 születéssel szemben 67 haláleset fordult elő és pedig: het évén alul meghalt 30, hét évén felül pedig 37. Az egyes halálokok a következők voltak: Kanyaróban meghalt 3, difteritisben 1, gyermekhasmenésben 10, gümőkórban 7, orvácban 1, veleszületett gyengeségben 9, gutaütésben 5, szervszívhibában 5, tüdőgyulladásban 2, rákbetegségben 3, egyéb természetes halálokok következtében pedig 20. Öngyilkosság az elmúlt hónapban 1 esetben fordult elő. Ami a város általános egészségügyi viszonyait illeti, azok a jelentés havában nem voltak kielégítőek, amennyiben a halálozások száma jóval túlhaladta a születéseket. A hevenyrágályos megbetegedések csak szóróványosan fordultak elő, míg az általános megbetegedések száma és lefolyása normális volt. Városunkban eddig kolera vagy koleragyanus megbetegedés nem fordult elő s a rendőrhatalóság a városi orvosokkal együtt mindent megtett és megtesz, hogy a jövőben se forduljon elő. Tüdővészben 7 ember halt meg. Trachomára 742 megvizsgált közül mindössze csak 3 trachomaseset fordult elő. Az országos betegápolási alap terhére 80 szegénysorsu részesült rendes orvosi gyógykezelésben. Rendőrorvosilag 10-en lettek megvizsgálva s ezek közül 3 a kórházba szállítottak. A megyei kórházban felvettek 283 beteget, míg az elbocsátottak száma 314. Ugyanott meghalt 5 helybeli és 8 idegen. A városi menedékházban 27 férfi és 19 nő, az árvaházban pedig 24 gyermek van ellátásban. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 13 gőz és 6 formalinfekcendézést végeztek. Az élelmiszerek piacát ugyiszólván mindennap szigorúan megvizsgálták s a kisebb rendellenességeket feljelentették a város elsőfokú egészségügyi hatóságának.

— **Patronage-egylet Nagyikindán.** Nagyikindán, mint onnan jelentik, a napokban alakult meg élénk érdeklődés mellett az ottani patronage-egylet. Az alakuló értekezleten Tellecsky Kristóf orsz. képviselő elnököl, kinek fölkerésére Róth Gergely törvényszéki elnök lendületes szavakkal és alapos megértéssel ösmertette a patronage okos és szép intézményét és az új büntető novellával kapcsolatban azokat az okokat, melyek ez intézmény létesítését a társadalomnak mulhatalan kötelességévé teszik. Az értekezlet nagy tetszéssel fogadta Róth Gergely szavait és egyhangú lelkesedéssel magáévá tette annak határozati javaslatát. E szerint kimondta az értekezlet, hogy a nagyikindai törvényszék területére a patronage-egylet megalakítja s egyben a szükséges előmunkálatok végzésére szűkebb

körű bizottságot küldött ki, melynek elnökévé Róth Gergely törvényszéki elnököt, tagjaivá pedig a következőket választották: Stassik Lászlóné, dr. Varró Ignác, Pacsu Demeterné, dr. Zsiross Lajosné, dr. Kresmery Károlyné, Káplár Mihály, Vlachovits György, Ikitis István, dr. Rosenstein Mór, Jeszenszki Ignác, Fekete Gyula, Szontagh Hugó, Benzur Jenő, dr. Schernhardt János, Eidenmüller Ádám, Dózsa Hímér, Déván Ottó, Hubay László, Horváth Zoltán, Főris József, Hadfy Károly, Tallian Emil, Uzbasich Gáspár, dr. Sal Ferenc, Lösch Antal, Gombár Gyula, Juhász József, dr. Bernáth Gyula, Kajtár Jenő, Majnuszki Lukács, Müller József, Auasztin Miklós, dr. Kresmery Károly, Horváth László, Kikinday Győző, Tellecsky Kristóf, dr. Bogdan Zsivkó, Babics József, Kasztóri János, br. Hausser Károly, Fischer Félix, Reitter Ferenc, Messinger Zsigmond, Pavlicsek József, Bogdán Márkó, Karwinszky Gusztáv, Frankl Jakab, dr. Zsiross Lajos, dr. Kácsor Zsigmond, Dus Sándor, Petrovits Milán, Grubits Tivadar, dr. Türk Marcell, dr. Gránics Rankó, dr. Schwarz József, Németh Antal, Bayer Alajos, dr. Jaksits Vazul, dr. Deák Gyula, dr. Valovits Gyula, dr. Szimits Pál, dr. Rankovits Szilárd, Decker János, Sziller Károly, Lottity Lyubomir és Koszity Mihály. Kötelességévé tette az értekezlet ennek a bizottságnak, hogy az előmunkálatokat egy hónapon belül végezze el s az alakuló közgyűlést hívja össze. Az értekezlet ezzel, miután még köszönetet mondott Róth Gergelynek a kezdeményező lépésekért, véget ért.

— **A kolera.** A vármegyénkbe befészkelődött kolerabetegség a kellő időben s nagy apparátussal keresztülült hatósági óvintézkedések miatt nem igen volt képes elharapózni, de azért egyes helyeken még mindig lappang, amit bizonyít az, hogy bár igen ritkán, de azért még fordulnak elő koleragyanus megbetegedések. Így az antalfavai főszolgabíróstól ma az alispáni hivatalhoz érkezett távirat szerint Czrepaján egy mokriini illetőségű Davisics Dusan nevű 27 éves munkás tegnap koleragyanus tünetek között megbetegedett. A hatóság a legmesszebbmenő óvintézkedéseket léptette életbe.

— **A bor- és husfogyasztási adó bérbéradása.** A nagybecskereki pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a Torontálvármegye területén fizetendő bor- és husfogyasztási adó beszedési joga az 1911. év január 1-től ugyanazon év december végéig, esetleg a felmondás fenntartásával 1912. és 1913. évre is nyilvános árlejtés útján hasznosbérbe adatik. A nyilvános árlejtéseket a nagybecskereki pénzügyigazgatóság helyiségeiben reggel 9 órakor a következő időrendben és kikiáltási ár mellett tartják meg:

Október 17-ikén: Nagy- és Kistorák községben a kikiáltási ár a boritaladónál 3270 kor. 35 fillér, a husfogyasztási adó 961 kor. 06 fillér.

Október 20-ikén: Nagyörs községben a boritaladó 10.897 kor. 21 fillér, a husfogyasztási adó 1360 kor. 26 fillér.

Október 21-ikén: Dobricza községben a boritaladó 2560 kor. 77 fillér, a husfogyasztási adó 283 kor. 94 fillér; Lajosfaiván a boritaladó 3398 kor. 35 fillér, a husfogyasztási adó 713 kor. 25 fillér; Jarkovácson a boritaladó 4485 kor. 05 fillér, a husfogyasztási adó 528 kor. 94 fill.; Franzfelden a boritaladó 4831 kor. 53 fillér, a husfogyasztási adó 2166 kor. 90 fillér.

Október 22-ikén: Basahidon a boritaladó 2619 kor. 06 fillér, a husfogyasztási adó 439 kor. 19 fillér; Tomasevácson a boritaladó 2153 kor. 05 fillér, a husfogyasztási adó 237 kor. 11 fillér; Ozorán a boritaladó 2250 kor. 28 fill., a husfogyasztási adó 564 kor. 18 fillér; Szerb- és Tótaradácson a boritaladó 1426 kor. 36 fill., a husfogyasztási adó pedig 271 kor. 30 fillér.

— **A nagybecskereki országos vásár.** Ma kezdtek meg Nagybecskerekén az őszi lóvásárt, amely éppen úgy mint a tegnapi szarvasmarhavásár, nem valami nagy, a felhajtott anyag pedig szintén nem megfelelő. A mai lóvásárra rendkívül nagy számmal érkeztek vidéki kereskedők, akik vásárolni szándékoztak, de a felhajtott lovakból csak nehezen lehetett megfelelőeket válogatni s így a forgalom sokkal kisebb, mint amilyennek lennie kellene. A mai vásárra körülbelül 1500—1600 darab lovat hajtottak fel legnagyobb részt másodrendű igáslovakat s ezekből is csak nagyon kevés kelt el. Az árak igen kedvezőek, amennyiben elsőrendű lovakért 1200—1300 koronát, másodrendűekért 800—900 koronát, jobb igáslovakért pedig 300—450, sőt 500 koronát is fizetnek. A kereslet igen élénk, kellő anyag hiányában azonban aránylag igen csekély a forgalom. Ugyancsak ma déiben kezdtek meg a kirakóvásárt is, mely holnap is tart s ha az idő kedvező marad, úgy kilátás van arra, hogy a kirakóvásár jobban fog sikerülni, mint a szarvasmarha és lóvásár.

Országos vásárok. A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett hírdetmények szerint Fehértéplomban folyó hó 16., 17., 18 és 19-ikén, Szarvason október hó 14., 15., 16. és 17-ikén, Bérel községben pedig október hó 18. és 19-ikén tartják meg a legközelebbi országos vásárt, amelyekre szabályszerű járattal ellátott állatok véssmentes helyekről fehajthatók.

Színház, irodalom.

Színházi műsor:

Október 7. Péntek: Clavigó. (Dráma.)
Október 8. Szombat: A muzsikusz leány. (Operettjúdonság.)
Október 9. Vasárnap: Délután: Trenk báró. (Operette.)
Este: A muzsikusz leány. (Operettjúdonság.)

* **Diszelőadás.** A hazafias ünnepek alkalmából rendezett diszelőadásokat nálunk sajnos, az jellemzi, hogy a szörnyen hazafias közönség egyáltalán nem disziti jelenlétével. Az október 6-iki, vagy március 15-iki színházi diszelőadásokon, amikor a színházigazgatók is áldozatot hoznak üzleti érdekeik rovására, mindig üresen tántog a színház s főleg a hivatalos, szabadalmazott hazafiak tündöklenek távollétükkel. És a derék színészek üres házban, vagy legjobb esetben félig telt padosorok előtt éneklék lelkesen a Himnuszot és szavalnak buzgón a hazáért. Az idegen, ha ilyen ünnepi napon véletlenül a színházba menne, bizonyára arra készülne, hogy forró, lelkes, ragyogó estében lesz része, amikor magával ragadja a közönséget a hazafias tűz, a nagy időkre való emlékezés és a színház a hazafiság hatalmas manifesztációjának színhelye lesz, amelynek viharában jól esik megfürödni, még a legközömbösebb idegennek is. Különösen várhatja ezt itt a nemzetiségek közepette meghuzódó magyarságtól. És a jámbor idegen nagyot nézne, ha csakugyan betévedve ilyenkor a színházba s a hangos, híres magyar hazafiságról, hazaszeretetről furcsa fogalmait támadnának. Tántogó páholyok és padosorok, unalom, közömbösség mindenfelé s még a Himnuszra is csak úgy állanak föl az emberek, hogy előbb a másikat nézik: föl kel-e? Ha diákság nem volna s ők nem viharzanának egy kicsit, hát talán az egész színház egy nagy ásitásba merülne. Így fest egy ugynevezett „diszelőadás” október 6-án, vagy március 15-ikén, mivelhogy a lelkes hazafiaknak ebből semmi haszna vagy olyan különösebb élvezete nincs, amit a feszes trikó vagy a malacság nyújt. Ezek után jelentjük, hogy tegnap este, október 6-án, szintén ilyenfajta „diszelőadás” volt a színházban, „II. Rákóczi Ferenc fogságát” adta elő nagy igyekezettel a színtársulat, amelynek tagjai közül a főbb szerepekben: Gózon Béla, Sz. Rozsos Gizella, T. Zalai Irma, Szomori Miklós, Remete Géza, Tihanyi Béla, Turai Antal legjobb tudásukkal törekedtek a külső dísz pótolni.

* **Magyar Lányok.** Van a magyar leányvilágnak egy kedves szava, okos, eleven barátja, aki bajos történeteket tud me élni, szórakoztatva szinte észrevétlenül bevezeti a háztartás ezer és ezer rejtelmébe, aki felvidítja őket a bosszu öszi és téli délutánokon és ez az okos kis társuk: a Magyar Lányok, Tutsek Anna pompás leányújságja. A magyar anyák számára örökös gond, hogy minő olvasmányt adjanak leányaik kezébe, mert jól tudják, hogy vannak könyvek, amelyek károsak az érzékeny és fogékony leánylélkekre. A Magyar Lányok ebben a tekintetben is hézagpótló. Minden sorát lányoknak írják és bár cikkei felvilágosodottak, ebeszései, versei, regényei modernekek, mégis minden anya, még a legrigorosabb is, nyugodtan adhatja leánya kezébe. A Magyar Lányok szórakoztat és szórakoztatva tanít. Előfizetési ára negyedévre 3 kor. Mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

* **Politikai Hetiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi betilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Tisza és az aradi vértanúk. Irta: R. — Belföld. Politikai kölesön. Irta: sz. s. — Külföld. Politikai látogat Itáliába Irta: Székely Sámuel. — Közgazdaság. Az értéktözsdeiről. Irta: B. A. — Társadalom. Bécsiek Budapestén. Irta: Viator. — A hétről. Az agilis Tisza István. Irta: Nos. — Kun Bertalan halála. — Plébános vagy képviselő. — Elismerés Martonffyának. — Utcai harc Berlinben. — A Tölgyessy-kiállítás.

TÁVIRATOK

A portugál forradalom.

A köztársaság diadala. — A király biztonságban.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Portugáliából közvetlenül még ma sem érkeznek hírek, de a külföldi táviró-irodáknak már hitelesebb értesüléseik vannak a portugáliai eseményekről. Ezekből meg lehet állapítani, hogy a portugál köztársaságiak komoly diadalt ülnek és hogy a király éppen az ideiglenes köztársasági kormány védelme alatt biztonságban van s bántalom nélkül elhagyhatja Portugáliát. A jelentések arról is szólnak, hogy a portugál köztársaság sorsa biztosítva van, amennyiben ha helyreáll a nyugalom s az új alakulás állandósul, a külföldi hatalmak elismerik a köztársaságot.

Mai jelentéseink egyébként a következők:

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a Havas-ügynökségnek sűrűnyzik, Manuel király, az özvegy királynő, az oportói herceg, valamint a királyi család tagjai az Amália-yachtton elindult Lissabonból. A király s a királyi család tagjai a köztársasági kormány védelme alatt távozott el a portugál fővárosból. A király valószínűleg Angliába megy, míg az özvegy királynő Olaszországba.

Ugyanezt megerősíti a Reuter-ügynökségnek ma délután 1 óra 25 perckor Lissabonból kapott távirata is.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint Lissabonban helyreállt a nyugalom. A vidékről még nem érkeztek hírek.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridi táviratok szerint a forradalom éjszakáján kitört harc reggelre véget ért. A harcnak, amelyet a köztársasági párt és csapatai, valamint a királyhoz hű csapatok közt folyt, koránt sincs annyi áldozata, mint azt az első jelentések feltüntették. A mai jelentések szerint a harcban legfeljebb 50—60 ember halt meg s mintegy 150 megsebesült. Reggelre a királyhoz hű csapatok is átpártoltak a köztársaságiakhoz.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sűrűnyzik, Franciaország feltétlenül elismeri a köztársaságot, hasonlóképpen Anglia is, ha a nyugalom helyreáll s az új államforma állandósul.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból sűrűnyzik: A kamara mai ülésén Askarata republikánus képviselő kérdést intézett a kormányhoz a portugáliai események dolgában s reményét fejezte ki, hogy Spanyolország semleges marad Portugáliával szemben. Canalejas miniszterelnök kijelentette, hogy az ellentétes hírekkel még nem lehet határozatlan megítélni a helyzetet. Az ő értesülései szerint Portugáliában még egyre folynak a harcok, de biztosíthatja a kamarát, hogy ha a köztársaság véglegesen megalakul, Spanyolország azt elismeri.

Kormányférflak a királynál.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sűrűnyzik, Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt külön kihallgatáson volt a királynál, akinek bemutatta az 1911-iki költségvetést.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök holnap délelőtt megy kihallgatásra a királyhoz, akinek jelentést tesz a két kormány között Bécsben folyó tárgyalások eredményéről.

A bankszabadság és a készfizetések.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sűrűnyzik, a bankszabadság ügyében a két ország pénzügyminisztere ma délelőtt beható tárgyalásokat folytatott. Ha a bankszabadság meghosszabbítása dolgában nem sikerülne a megegyezés, akkor 3 éves provizóriumot kötnek. Az a hír, hogy a készfizetések felvétele dolgában már megegyezés jött volna létre, nem felel meg a valóságnak.

A bécsi tanácskozások.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sűrűnyzik, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt hosszabb ideig tárgyalta Bienerth báró osztrák miniszterelnökkel Ma délután a függő kérdésekben Khuen, Lukács, Bienerth és Bilinszky között ismét tárgyalások lesznek.

A trónörökös Párisban.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sűrűnyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös holnap vagy holnapután feleségével együtt Párisba utazik. A trónörökös párisi utja teljesen magánjellegű.

Rudnay Alajos mandátuma.

Budapest, október 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Rudnay Alajos munkapárti képviselő mandátuma ellen beadott petíció dolgában a kuria ma hirdette ki ítéletét, amelyben elrendelte a bizonyító eljárást.

Határidő-üzet.

Budapest, október 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	20.56
Buza (áprilisra)	20.90
Rozs (októberre)	14.96
Rozs (áprilisra)	15.92
Zab (októberre)	16.66
Tengeri (májusra)	11.08

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

A Magyar könyvtár

valamint a

Reclam's

Universal Bibliothek

összes kötetei

állandóan

raktáron

Almásy és Szepessy

könyvkereskedésében

Nagybecskereken.

850—x.1

Riessner-kályhák,

vagy legjobban használatban legtakarékosabb fűtőberendezés.

Egyszerű szemponthól a legideálisabb rendszer. Egyszerű betűzéssel egész tiszta és, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázmentes vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsólégkörében is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 606/37.

